חד תני שואבה. בירושלמי מפרש שמשם שואבים רוח הקודש שהשכינה שורה מתוך שמחה דכתיב ויהי כנגן המנגן ותהי עליו רוח ה' ומייתי עובדא דיונה בן אמיתי שהיה משולש לרגלים ובשמחת בית השואבה שרתה עליו שכינה: **וחד** תני תורה אור והחליל מכה לפייסם כדתנן במסכת ערכין (דף י.) בי"ב יום בשנה החליל מכה לפני המזבח ואין אומרים שיר על המזבח אלא על היין כדאמרינן התם וצלחו חליל נחלק ר' יוסי בר יהודה לומר שהוא דוחה: עיקר שירה שקרבן צבור טעון שיר מן התורה כדאמרינן במסכת ערכין (דף יא.) מכמה מקראות וסבר ר' יוסי עיקר השיר אינו אל"כ חליל מכה עם השיר וכן בצורות ובגלים הכל כמנין המפורש שם שלכך עבודה היא וכי היכי דתמיד דוחה שבת, שיר שלו נמי דוחה שבת: בפה. אינו אומרים השיר דבר יום ביומו כגון לה' הארץ ומלואה (תהלים כד) בראשון גדול ה' ומהולל (שם מח) בשני וכן כולם ובשבת שלו אפשר לחליל אינו דוחה שאין כלי שיר המלוה ולקמן ילפינן טעמייהו מקראי: לכל שיר של שואבה. שהיה כל הלילה על מעלות היורדות מעזרת ישראל לעזרת נשים כדקתני במתני' והלוים בצורות ובגבלים: דברי הכל שמחה יתירה היא. ואינה מן התורה אלא לחבב את המצות ולא דחי שבת: דברי פליני. בעיקר שירה בפה או בכלי: מאן דמכשר. עץ לכל כלי שרת סבר עיקר שירה בכלי והוו להו כלי השיר כלי שרת ואבוב היה במקדש מימות משה והוא של קנה כדתנן בערכין (דף י:) הלך שאר כלי שרת מייחי ילפינן לאכשורי בשל עץ: עיקר שירה בפה. וכלי לבסומי קלא בעלמא הוא הלך כלי השיר אינן כלי שרת ולא ילפינן מייחי לדמויי כלי שרת לאבוב של משה: אין דנין אפשר משאי אפשר. שאר כלים אפשר שיהיו של מתכת והן מבוטלים הלך ממנו ילפינן להו ולא מאבוב של משה דהתם טעמא משום שאי אפשר לעשות של מתכת כדמפרש בערכין (דף י:) שנפחו *זהב ולא היה קולו ערב עד שלא לת ליפויו והין קולו ערב ומאן דמכשר סבר דנין אפשר משאי אפשר דמ"מ אשכחן כלי שלת דעץ: ה"ג ואיבעית אימא עיקר שירה בפה ואין דנין אפשר משאי אפשר. וה"פ דכ"ע עיקר שירה בפה ולכך מאבוב ואת"ל עיקר בכלי אפילו הכא מאבוב לא גמר דאין דנין אפשר משאי אפשר: והכא במילף מטורה בכללי ופרטי לו בריבויי ומיעוטי קמיפלגי ה"ג וא"ג ממטרה. יש שדורשין את התורה בכלל ופרט ויש שדורשים אותה במדת רבוי ומיעוט, שדורשים בכלל ופרט משמע ליה פרט הכא אחר כלל=פירושו של כלל הלך כלל ופרט אין בכלל אלא מה שבפרט ואפילו דברים הדומין לפרט אין הדומין עמו לפי שהוא פירושו מהו כלל הכולל למעלה? שאני אומר לך עכשיו אלא יותר וכי אתי כלל אחר הפרט בא להוסיף עליו ודייק אם שומע עליו את הדומים לו הלכך אי אתה דן על ידי כלל האחרון אלא דבריה הדומין לפרט שלא נתרבו מתחילה, שהורשה בריבוי ומיעוט לא משמע ליה פרט הכא אחר כלל דנימא אין בכלל אלא מה שבפרט דכלל קמא נתרבה הכל במשמע אתי פרטא בתרתא למעוטי מתכות דגרסינן בערכין פ"ב (דף י.) ת"ר אבוב שבמקדש חלק היה דק קטן היה מימות משה היה והיה קולו ערב. וצוה המלך וצפהו זהב ולא היה קולו ערב ונטלו צפויו וחזר קולו כמו שהיה. וא"ר פפא התם הייתי חליל הייתי אבוב. דתנן *) לא היה מכה באבוב של נחושת אלא באבוב של קנה מפני שקולו ערב כו'. לפיכך אבר אבוב אי אפשר לעשותו מתכות כשאר כלי שרת שאפשר לעשותן מתכות. הלכך אמרינן ר' סבר אין דנין כלי שרת שאפשר לעשותן מתכות מן אבוב שאי אפשר לעשותן מתכות. ור' יוסי סבר דנין אפשר משאי אפשר. איבעית אימא כ"ע לא ילפינן מאבוב דמשה אי משום דאין דנין אפשר משאי אפשר אי משום דעיקר שירה בפה. והכא במילף מטורה פליגי דרשי ודרשי ועשית מנורת כלל בכל דבר זהב פרט. זהב ולא דבר אחר. מקשה תעשה. חזר וכלל. כלל ופרט כו'. מאי מיעט. מיעט של עץ. ר' יוסי ב"ר יהודה דרש רבויי ומעוטי. ועשית מנורת ריבה. זהב מיעט. מקשה תעשה חזר וריבה כו': א"ר פפא עיקר שירה בפה אי בכלי מכה לפני המזבח וכו' ולא מכה לפייסם כו'.

*) נראה דל"ל דתנן שם החליל מכה לפני המזבח וכו' ולא מכה לפייסם כו'.

גמ' איתמר רב יהודה ורב עינא חד תני "שואבה" וחד תני "חשובה" אמר מר זוטרא מאן דתני שואבה לא משתבש ומאן דתני חשובה לא משתבש: מאן דתני שואבה לא משתבש דכתיב °ושאבתם מים בששון ומאן דתני חשובה לא משתבש דאמר רב נחמן מצוה חשובה היא. ובאה משששת ימי בראשית. ת"ר *החליל דוחה את השבת דברי ר' יוסי בר יהודה. וחכ"א אף י"ט אינו דוחה. אמר רב יוסף מחלוקת בשיר של קרבן: דר' יוסי סבר *עיקר שירה בכלי ועבודה היא ודוחה את השבת ורבנן סברי עיקר שירה בפה, ולאו עבודה היא ואינה דוחה את השבת, אבל שיר של שואבה דברי הכל שמחה היא ואינה דוחה את השבת. אמר רב יוסף מנא אמינא (אדרבה) פליגי דתנא *כלי שרת שעשאן של עץ רבי פוסל ורבי יוסי בר יהודה מכשיר מאי לאו בהא קמיפלגי מאן דמכשיר סבר עיקר שירה בכלי וילפינן מאבובא דמשה ומאן דפסיל סבר עיקר שירה בפה ולא ילפינן מאבובא דמשה לא, דל"ע עיקר שירה=בכלי והכא בדנין אפשר משאי אפשר קמיפלגי מאן דמכשיר סבר *דנין אפשר משאי אפשר ומאן דפסיל סבר (ג) (לא) דנין אפשר משאי אפשר ואיבעית אימא דב"ע דעיקר שירה בפה, ואין דנין אפשר משאי אפשר, והכא *במילף *מנורה "בכללי ופרטי" אי "ברבויי ומיעוטי" קא מיפלגי רבי דריש כללי ופרטי ר' יוסי בר יהודה דריש ריבויי ומיעוטי רבי דריש כללי ופרטי: °ועשית מנורת=כלל, זהב טהור=פרט, מקשה תעשה המנורה=חזר וכלל כלל ופרט וכלל אי אתה דן אלא כענין הפרט מה הפרט מפורש של מתכת אף כל של מתכת ר' יוסי בר יהודה דריש ריבויי ומיעוטי "ועשית מנורת=ריבה, זהב טהור=מיעט, מקשה תעשה המנורה=חזר וריבה, ריבה ומיעט וריבה ריבה הכל, מאי רבי? רבי כל מילי, מאי מיעט מיעט *של חרס; אמר רב פפא כתנאי

גמ' משמש ימי בראשית. דלמרן לעולם שיתין בבראו משמש ימי בראשית לקבל הנסכים: בשיר של קרבן. בחליל המכה לפני המזבח בשעת ניסוך *(המיס (ג) ו)היין לתמיד של שחר וניסוך היין לתמיד של בין הערבים שהלוים עומדין על דוכנם ואומרים שיר

[תוס' פ"ד ותוס' ערכין פ"ל ע"ס] [לקמן מ"ת. תפניית כו. פ"ז מז. ערכין יח.]

[ירושלמי מו.ספ: תורוות ו: זבחים לח. מנחות יט.ספ: תמורה עז: יח: מדה לז:] (תוספ יד:) * דחלילים אם כל שרת מעיד בכר

הגהות הב"ח

(א) גמ' מנא אמינא דנסכי אמינא דנסכי פליגי: (ב) שם ומאן דפסיל סבר אין דנין: (ג) רש"י ד"ה בשיר של קרבן וכו' בשעת ניסוך המיס. נ"ב מבוס חג הסוכות נקרא ניסוך המיס כי לא היה ניסוך המיס אלא בחג ודוקא בתמידי שחר כמו שפירש רש"י במשנה ר"פ נולב ופרכה: (ד) תוס' ד"ה וחד תני וכו' ובזבחים וכן בפרק מטילין:

רבינו חננאל

רב יהודא ורב עיינא. חד הוה תני מתני' השואבה כדכתיב ושאבתם מים בששון; וחד הוה תני מתני' חשובה [משום דחשובה] ובאה מששת ימי בראשית: ת"ר חליל דוחה את השבת דברי ר' יוסי ב"ר יהודה. וחכ"א אפי' יו"ט אינו דוחה; אמר רב יוסף מחלוקת בשיר של קרבן. דר' יוסי סבר עיקר שירה בכלי ועבודה היא ודוחה שבת; ורבנן סברי עיקר שירה בפה ולאו עבודה היא ולאו דוחה שבת: ואמר רב יוסף מנא אמינא לה דבחכ"א פליגי. דתנא כלי שרת שעשאן של עץ פסול. ור' יוסי ב"ר יהודה מכשיר. מאי לאו בהא קמיפלגי. ר' יוסי סבר עיקר שירה בכלי והאבוב כלי שרת הוא ואמר מר אבוב של משה של קנה היה. ש"מ שעשאן כלי שרת של עץ. [רבי פוסל דר'] (ור') סבר דעיקר שירה בפה והאבוב לאו כלי שרת הוא לפיכך עשאוה של קנה. ודחינן לא כ"ע עיקר שירה בכלי. ר' ור' יוסי בדנין אפשר משאי אפשר. פ' אבוב אי אפשר לעשותו ממיני מתכות דגרסינן בערכין פ"ב (דף י.). ת"ר אבוב שבמקדש חלק היה דק קטן היה מימות משה היה והיה קולו ערב. וצוה המלך וצפהו זהב ולא היה קולו ערב ונטלו צפויו וחזר קולו כמו שהיה. וא"ר פפא התם הייתי חליל הייתי אבוב. דתנן *) לא היה מכה באבוב של נחושת אלא באבוב של קנה מפני שקולו ערב כו'. לפיכך אבר אבוב אי אפשר לעשותו ממיני מתכות כשאר כלי שרת שאפשר לעשותן ממיני מתכות. הלכך אמרינן ר' סבר אין דנין כלי שרת שאפשר לעשותן ממיני מתכות. ור' יוסי סבר דנין אפשר משאי אפשר. איבעית אימא כ"ע לא ילפינן מאבוב דמשה אי משום דאין דנין אפשר משאי אפשר אי משום דעיקר שירה בפה. והכא במילף מטורה פליגי דרשי ודרשי ועשית מנורת כלל בכל דבר זהב פרט. זהב ולא דבר אחר. מקשה תעשה. חזר וכלל. כלל ופרט כו'. מאי מיעט. מיעט של עץ. ר' יוסי ב"ר יהודה דרש רבויי ומעוטי. ועשית מנורת ריבה. זהב מיעט. מקשה תעשה חזר וריבה כו': א"ר פפא עיקר שירה בפה אי בכלי מכה לפני המזבח וכו' ולא מכה לפייסם כו'.

*) נראה דל"ל דתנן שם החליל מכה לפני המזבח וכו' ולא מכה לפייסם כו'.